

Finanšu ministrija

Par pašvaldību budžetiem par 2025.gadā

2024. gada 15. oktobris

Finanšu ministrija

Pašvaldību nodokļu ieņēmumu prognoze 2025. gadā pieaug par 10,6%

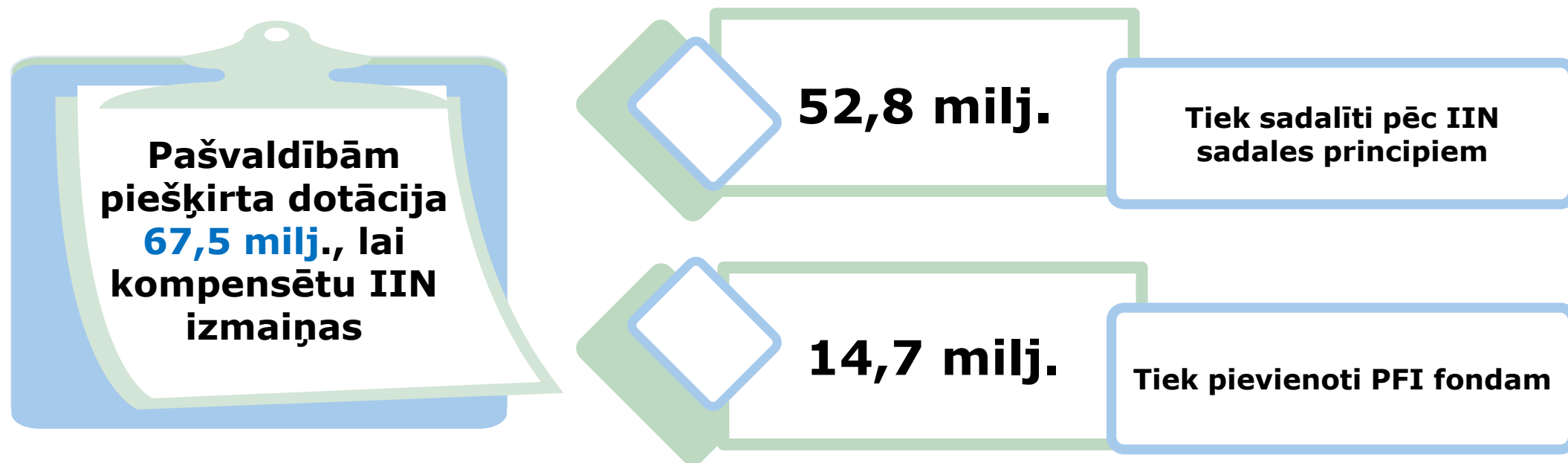
Pašvaldību nodokļi	2024. plāns	2025. prognoze*	2026. prognoze*	2027. prognoze*	2028. prognoze*
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	1 976,04	2 134,0	2 218,7	2 318,2	2 448,4
<i>Pieaugums, %</i>		<i>8,0%</i>	<i>4,0%</i>	<i>4,5%</i>	<i>5,6%</i>
Nekustamā īpašuma nodoklis	237,40	241,2	243,6	246,0	248,5
Izložu un azartspēļu nodoklis	1,5	1,5	1,5	1,6	1,1
Dabas resursu nodoklis	18,27	24,8	30,6	32,6	34,6
Kopā nodokļu ieņēmumi	2 233,20	2 401,5	2 494,4	2 598,4	2 732,5
Kompensācija pašvaldībām nodokļu izmaiņu rezultātā		67,5	125,5	147,1	144,4
Kopā nodokļu ieņēmumi ar kompensāciju	2 233,20	2 469,0	2 619,9	2 745,5	2 876,9
<i>Pieaugums, %</i>		<i>10,6%</i>	<i>6,1%</i>	<i>4,8%</i>	<i>4,8%</i>

*aktuālās nodokļu prognozes uz 19.09.2024.

Finanšu ministrija

Sākot ar 2025.gadu, pašvaldībām tiek palielināta IIN proporcija 78% apmērā

Saistībā ar proporcijas izmaiņām mainās kompensācijas apmērs pašvaldībām

2025	2026	2027	2028
67,5 milj.	125,5 milj.	147,1 milj.	144,4 milj.

Finanšu ministrija

Lai pašvaldībām nodrošinātu sabalansētu naudas plūsmu, mainīta IIN ieskaitīšanas kārtība

Mainīts ceturkšņa sadalījums:

I	II	III	IV
22%	23%	27%	28%

Pašvaldībām tiek ieskaitīti prognozētie IIN ieņēmumi katru mēnesi vienas trešās daļas apmērā no ceturkšņa prognozes.

Pašvaldībām finansējumu ieskaita reizi nedēļā, sadalot mēnesim prognozēto ieņēmuma daļu proporcionāli nedēļu skaitam mēnesī.

2025. gadā pašvaldībām saglabājas IIN prognozes garantijas.

Finanšu ministrija

IIN prognozes pārpilde tiks novirzīta pašvaldības uzņemto aizņēmumu saistību dzēšanai

Risinājums atbilst ES direktīvas prasībām un jaunajam ekonomikas pārvaldības modelim.

Pašvaldībai samazināsies uzņemtās saistības un aizdevumu procentu maksājumi.

VID IIN prognozes pārpildi uzkrāj atsevišķā kontā, kuru 2025.gada beigās ieskaita VK norādītā kontā pašvaldību aizņēmumu saistību dzēšanai.

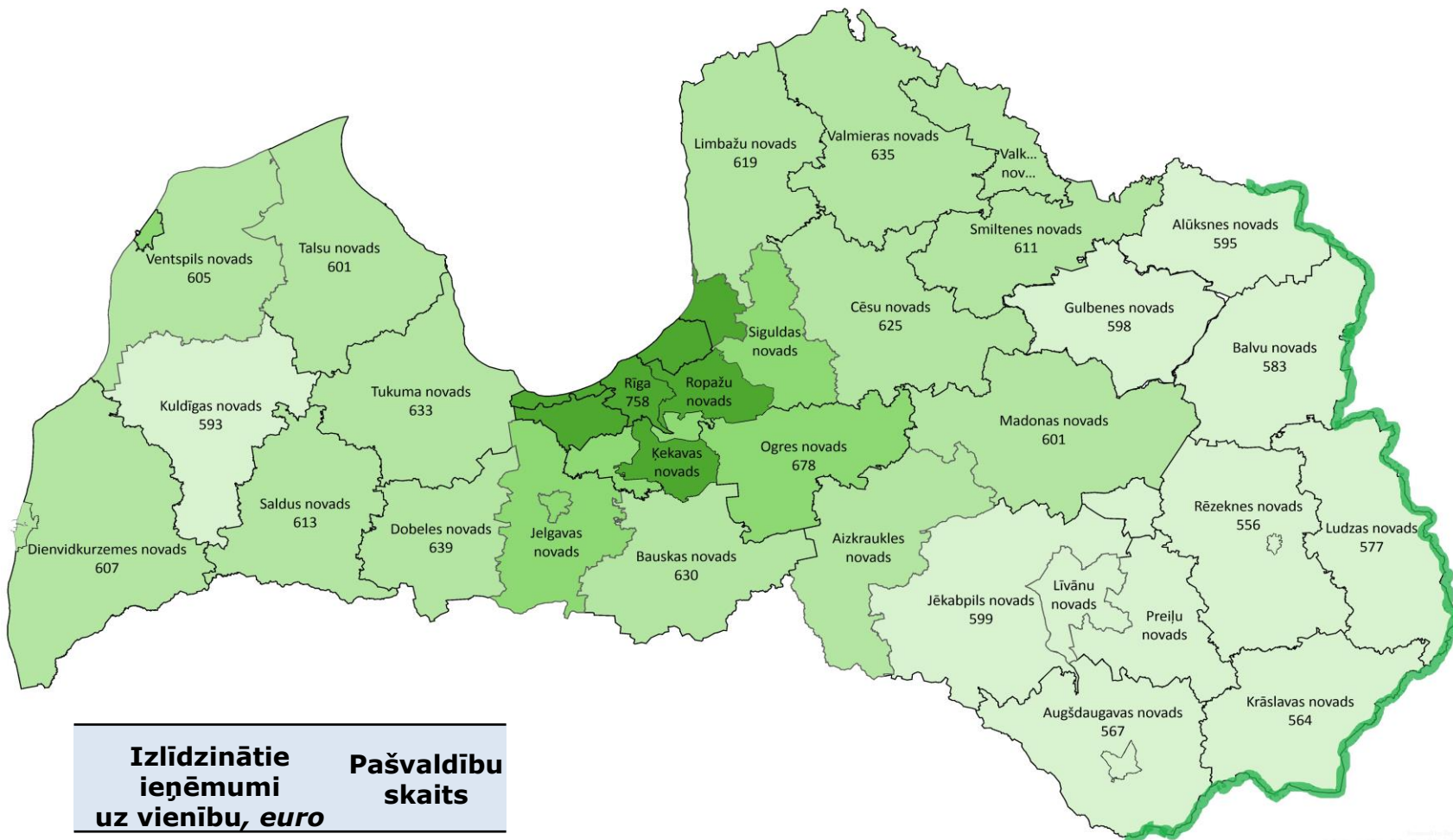
FM sadarbībā ar VK un pašvaldībām izstrādās labāko mehānismu aizņēmumu saistību dzēšanai, **ievērojot katras pašvaldības pieņemtos lēmumus.**

Pašvaldība līdz 01.02.2026. pieņem domes lēmumu par IIN prognozes pārpildes apmēra novirzīšanu valsts aizdevumu dzēšanai. VK nodrošinās **automātisku saistību dzēšanu ne vēlāk kā līdz 20.02.2026.**

Pašvaldībām 2025.gada izlīdzināto ieņēmumu pieaugums pret 2024.gada plānu pieaug par 228,3 milj. *euro*

Izlīdzinātie ieņēmumi uz vienību, <i>euro</i>	Pašvaldību skaits
556-600	14
601-639	15
648-706	7
740-830	7

Lielākie ieņēmumi uz vienību	euro
Ķekavas novads	753
Rīga	758
Ropažu novads	766
Ādažu novads	775
Mārupes novads	830

Mazākie ieņēmumi uz vienību	euro
Rēzeknes novads	556
Krāslavas novads	564
Augšdaugavas novads	567
Ludzas novads	577
Preiļu novads	579

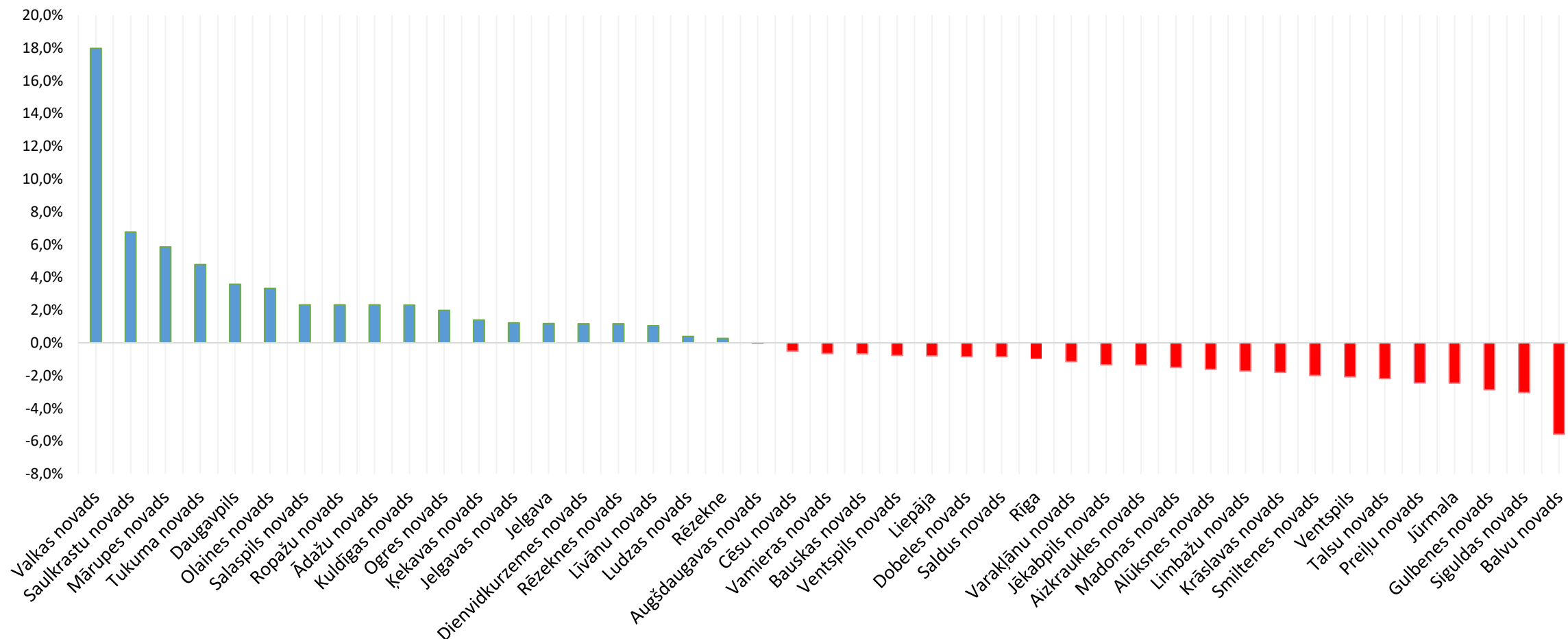
Pašvaldībām nodrošināts papildus valsts budžeta finansējums arī ārējās drošības stiprināšanai

Finanšu ministrija

Visām pašvaldībām 2025.gadā pieaug ieņēmumi, pieauguma tempu ietekmē izmaiņas IIN sadales koeficientos

IIN koeficientu izmaiņas 2025/2024

Finanšu ministrija

Papildus no valsts budžeta piešķirti **2,5 milj. euro** drošības stiprināšanai ES ārējās robežas pašvaldībām

Dotācija ES ārējās robežas pašvaldībām	Dotācijas sadalījums, euro
Alūksnes novads	319 137
Augšdaugavas novads	220 537
Balvu novads	484 247
Krāslavas novads	653 442
Ludzas novads	822 637

Finanšu ministrija

Pašvaldību darba algas fonda pieauguma vērtēšana

Neattiecina 2,6% darba algas fonda pieauguma vērtēšanu uz izmaiņām, kas saistītas ar valsts noteikto un kas tieši ietekmē pašvaldību budžetus:

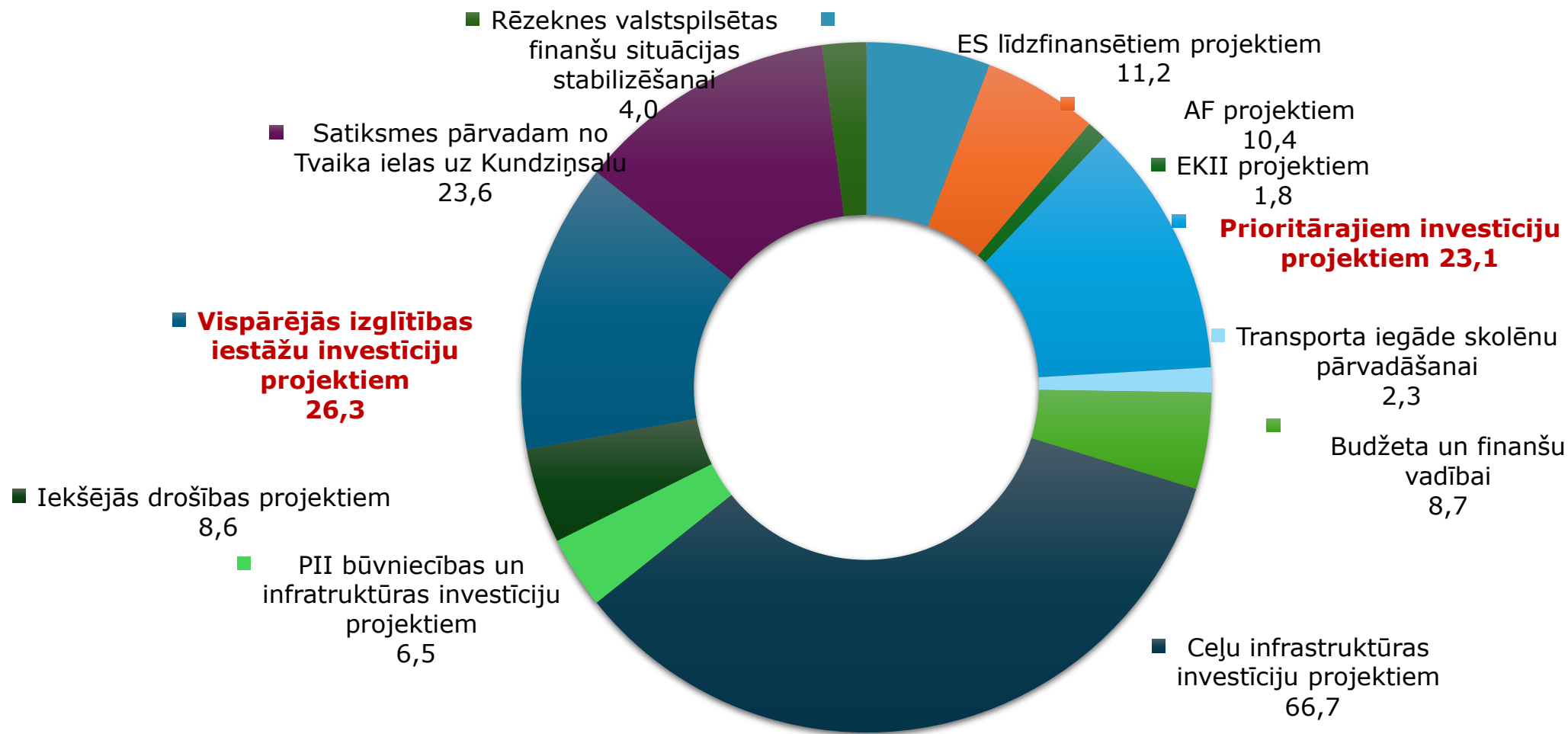
- pedagogu darba samaksa,
- minimālās darba algas izmaiņas (bez skalas izlīdzināšanas).

Pašvaldība ar domes lēmumu var noteikt ekonomiski pamatotu izņēmumu.

Finanšu ministrija

Par **50 milj. euro** palielināts 2025. gada un vidējā termiņa pašvaldību aizņēmumu kopējais limits, 2025.gadā tiek turpināti 2024.gada aizņēmumi mērķi

Pašvaldībām 2024.gadā piešķirtie aizņēmumi sadalījuma pa mērķiem, milj. euro

Finanšu ministrija

Izmaiņas aizņēmumu jautājumos

Pašvaldības prioritārie investīciju projekti: samazināts līdzfinansējuma apmērs un paplašinātas izmantošanas iespējas

- Samazināts pašvaldības līdzfinansējuma apmērs no 15% uz 10%.
- Aizņēmumu var izmantot arī uzsākto projektu pabeigšanai, turpināšanai un ES un AF projektu finansēšanai.
- Nav noteikts projekta pabeigšanas termiņš.

Aizņēmumi jaunas skolas būvniecībai bez pašvaldības līdzfinansējuma

- Attiecas uz jaunas vispārējās izglītības iestādes būvniecību.

Jauns mērķis: meliorācijas sistēmas un pilsētu lietus, ūdens kanalizācijas sistēmas investīciju projekti

- Pašvaldības līdzfinansējums ne mazā kā 15%.
- ZM atzinums.
- Aizņēmuma pieprasījums jāiesniedz līdz 01.09.2025.

Finanšu ministrija

2025.gadā tiek turpināti pašvaldību galvojuma mērķi savu kapitālsabiedrību aizņēmumiem

Pašvaldību galvojumu kopējais pieļaujamais palielinājums 57 milj. EUR.

- **Investīciju projektu īstenošanai.**
- **Kurināmā iegādei:**
 - Galvotā **valsts aizdevuma** atmaksas termiņš līdz 2 gadiem.
 - Atliktais pamatsummas maksājumu līdz 1 gadam.

Pašvaldībai galvojums kapitālsabiedrības aizņēmumam dzīvojamo īres māju būvniecībai, atjaunošanai, vai īres māju iegādei, **saistību apmērā jāiekļauj 50% apmērā no galvotās aizņēmuma summas.** 2024.gadā tas ir 75%.

Finanšu ministrija

Jaunu aizņēmumu, galvojumu iespējas pie augstām saistībām

Ja pašvaldības saistības **kādā no saistību izpilde gadiem pārsniedz 20%***, pašvaldība jaunas aizņēmuma un galvojuma saistības var uzņemt tikai:

- ES, AF un citu ārvalstu finanšu palīdzības projektu **ES un AF daļas priekšfinansēšanas nodrošināšanai**,
- un pašvaldības dome ir apliecinājusi, ka tā **spēs pildīt savas saistības un veikt maksājumus, kuriem iestājies atmaksas termiņš.**

**Aizņēmumu galvojumu, citu ilgtermiņa saistību ikgadējās atmaksājamās summas pret kārtējā gada plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem (bez iemaksām PFIF un valsts budžeta transfertiem noteiktam mērķim)*

Finanšu ministrija

Izmaiņas valsts aizdevumu nosacījumos sākot ar 2025.gadu

- **Jaunajiem** valsts aizdevumiem pašvaldībām **netiks piemērota apkalpošanas maksa 0,25%.**
- Valsts aizdevuma procentu **likmi varēs pārskatīt biežāk** un jau **pie zemāka likmju kāpuma.**
 - Šobrīd ir noteikts, ka procentu likmi var pārskatīt 1x 5 gados un ja starpība starp iepriekš noteikto valsts aizdevuma procentu likmi ir lielāka par 1%.
 - Paredzēts - **1x 2 gados** un ja **starpība lielāka par 0,8%**

Finanšu ministrija

Aizdevumu 2025.gada pamatsummas maksājumu samazināšanas iespējas(I)

- **Attiecas uz** valsts budžeta aizdevumiem **investīcijām**.
- **Samazina ne vairāk kā par 30%** no 2025.gada pamatsummu kopējā apmēra.
- **Nepagarina** aizdevuma atmaksas **gala termiņu**.
- Katra atsevišķa aizdevuma **atlikums nav mazāks par 10 000 euro**.
- **Līdz 01.03.2025. pašvaldība iesniedz VK domes lēmumu** par grozījumiem aizdevumu atmaksas grafikos.
- **Domes lēmumā ir apliecināts:** dome ir izvērtējusi ekonomisko pamatojumu pamatsummas pārcelšanai, pašvaldības finanšu situāciju ilgtermiņā, iespējamos finanšu riskus un turpmākajos gados no pašvaldības budžeta nodrošinās aizdevumu pamatsummu atmaksu atbilstoši aizdevumu atmaksas grafikiem.
- Aizdevuma pamatsummas maksājums veic turpmākajos gados, nodrošinot, ka pašvaldības uzņemto saistību apmērs **nevienā no saistību izpildes gadiem nepārsniedz 20%***.

**pret 2025.gada plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem bez iemaksām PFIF un valsts budžeta transfertiem noteiktam mērķim*

Finanšu ministrija

Aizdevumu 2025.gada pamatsummas maksājumu samazināšanas iespējas (II)

- Ja pašvaldībai aizdevumu 2025.gada pamatsummas maksājumus **nepieciešams samazināt vairāk kā par 30%, domē ir jāapstiprina rīcības plāns pašvaldības izdevumu optimizācijai un procesu centralizācijai vidējā termiņā.**
- FM jautājumu izskata **vispārējā kārtībā:**
 - PAGKPP padomes lēmums.
 - FM rīkojums.

Finanšu ministrija

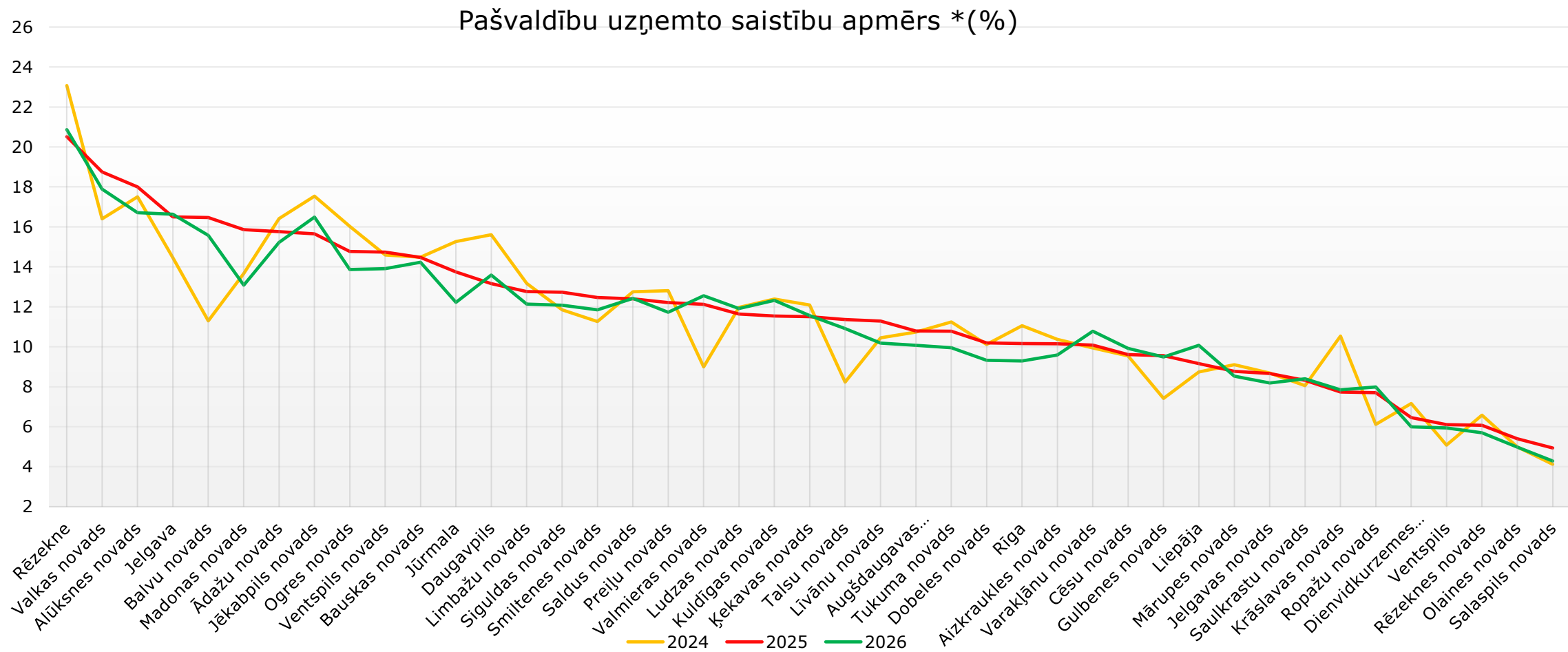
Budžeta izdevumu optimizācijas plāns

- **Domei ir jāapstiprina izdevumu optimizācijas plāns, ja budžetā tiek plānots:**
 - Aizņēmums budžeta un finanšu vadībai uzturēšanas izdevumu segšanai.
 - Samazināt 2025.gada aizdevuma pamatsummas maksājumus vairāk kā par 30% no 2025.gada pamatsummu kopējā apmēra.
- **Izdevumu optimizācijas plānā nosaka:**
 - Konkrētus pasākumus, to ieviešanas termiņus un to ietekmes uz budžetu vidējā termiņā.
- **Izdevumu ekonomijai ir jābūt tādā apmērā, lai pašvaldība no budžeta vidējā termiņā spētu:**
 - Veikt budžet un finanšu vadības īstermiņa aizņēmumu atmaksu.
 - Finansēt tos izdevumus, kas 2025.gadā tiks segti no īstermiņa aizņēmuma vai no samazinātās aizdevuma pamatsummas maksājuma ietekmes.

Finanšu ministrija

Pašvaldībām, uzņemoties jaunas saistības, ir jāvērtē pašvaldības finanšu situācija un spēja pildīt uzņemtās saistības

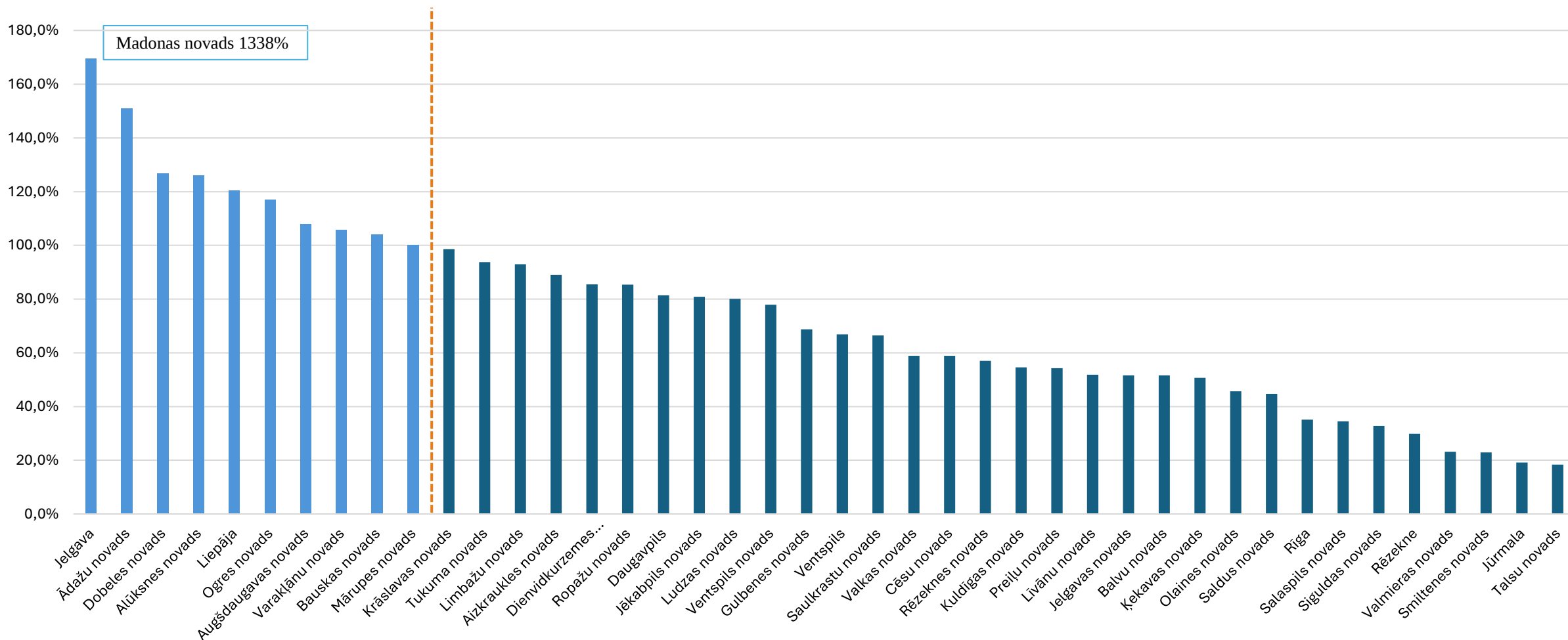
*Aizņēmumu galvojumu, citu ilgtermiņa saistību ikgadējās atmaksājamās summas pret 2024.gada plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem (bez iemaksām PFIF un valsts budžeta transfertiem noteiktam mērķim), %.

Finanšu ministrija

Nereālu ieņēmumu plānošana var apdraudēt pašvaldību spēju segt kārtējos izdevumus

Pašvaldību nekustamā īpašuma pārdošanas, iznomāšanas 2024.gada 9 mēnešu faktisko ieņēmumu izpilde pret 2024.gada plānu, %

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!